МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ
ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
**МИСТЕЦЬКИЙ ІНСТИТУТ
ХУДОЖНЬОГО МОДЕЛЮВАННЯ ТА ДИЗАЙНУ
ІМЕНІ САЛЬВАДОРА ДАЛІ**

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА:
ЗМІСТ, ТЕХНОЛОГІЇ, МЕНЕДЖМЕНТ

СЕРІЯ: ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Збірник наукових праць

ВИПУСК 11

Київ – 2016

УДК 37.01
ББК 85.14 8 43
В 65
ISSN 2410 – 4434

Mistec'ka osvìta: zmìst, tehnologìï, menedžment
Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент : зб. наук. пр. / МІХМД ім. С. Далі, ІПТО НАПН України ; редкол. : В. Ф. Орлов (голова) – Київ : Вид-во ТОВ «ТОНАР», 2016. – Вип. 11 – 248 с. – (Серія: Пед. науки).
Видається з 2006 року. Виходить один раз у рік.
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КВ № 21048 – 10848 ПР від 07.11.2014 р., видане Державною реєстраційною службою України.
Збірник затверджено як фахове видання з педагогічних наук (наказ МОН України № 1528 від 29.12.2014 р.)

Редакційна колегія:
Орлов В. Ф., ІПТО НАПН України, провідний науковий співробітник, доктор педагогічних наук, професор (голова);
Артюшина М. В., ІПТО НАПН України, заступник директора з науково-експериментальної роботи, доктор педагогічних наук, доцент;
Васянович Г. П., Львівський науково-практичний центр ІПТО НАПН України, доктор педагогічних наук, професор;
Коваль Л. Г., Міжнародна культурно-освітня асоціація (США, Чикаго), президент, доктор педагогічних наук, професор;
Костюк О. М., НПУ імені М. П. Драгоманова, доцент кафедри російської та зарубіжної літератури, кандидат філологічних наук, доцент;
Палюх П., Жешувський університет (Польща), професор кафедри мистецтва, доктор хабілітований, професор;
Пуховська Л. П., ІПТО НАПН України, головний науковий співробітник, доктор педагогічних наук, професор;
Радкевич В. О., ІПТО НАПН України, директор, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України;
Руда С. П., МІХМД імені Сальвадора Далі, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри мистецтвознавства, етнічної культури та гуманітарної освіти;
Селівачов М. Р., МІХМД імені Сальвадора Далі, завідувач кафедри дизайну, доктор мистецтвознавства, професор;
Уберман Марта, Жешувський університет (Польща), професор кафедри мистецтва, доктор хабілітований, професор;
Фурса О. О., МІХМД імені Сальвадора Далі, ректор, доктор педагогічних наук, професор, (заступник голови редакційної колегії);
Шевнюк О. Л., НПУ імені М. П. Драгоманова, завідувач кафедри образотворчого мистецтва, доктор педагогічних наук, професор.

Рекомендовано до друку Вченою радою Мистецького інституту художнього моделювання та дизайну імені Сальвадора Далі
(протокол № 3 від 30.11.2016 р.)

© МІХМД ім. С. Далі, 2016

ЗМІСТ

РОЗДІЛ І.

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА: МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕОРІЯ, АКТУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ … 5

Радкевич В. О. Сучасні концепти розвитку професійно-художньої освіти в Україні 5

Фурса О. О., Орлов В. Ф., Оружа Л. В. Кар'єрні орієнтації майбутніх дизайнерів 21

Шевнюк О. Л. Загальнодидактичні методи у навчанні образотворчого мистецтва у системі вищої освіти 35

Год Б. В. Полікультурний підхід у сучасній мистецькій освіті: методологічний аспект 49

РОЗДІЛ ІІ.

ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ: ЗДОБУТКИ І ПЕРСПЕКТИВИ 63

Вовк М. П. Етико-естетичний потенціал української фольклористики 63

Єршова Л. М. Мистецька освіта Волині XIX – початку XX століття 82

Сайбеков М. Г. «Риторика» і «Діалектика» в контексті семи вільних мистецтв у творчій спадщині Ісидора Севільського 95

Шумейко З. Є. Особливості естетичного виховання українського народу в педагогічній спадщині Матвія Номиса 106

РОЗДІЛ ІІІ.

ПРАКТИКА СУЧАСНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ: НОВІТНІ ДОСЯГНЕННЯ 121

УДК 378.016:72/77(075.8)

Шевнюк Олена,
д-р пед. наук, професор,
завідувач кафедри образотворчого мистецтва,
НПУ ім. М. П. Драгоманова

ЗАГАЛЬНОДИДАКТИЧНІ МЕТОДИ В НАВЧАННІ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Анотація. *У статті класифіковано дидактичні методи навчання з урахуванням фахової підготовки майбутніх художників у вищих навчальних закладах освіти. Загальнодидактичні методи навчання розглянуто в контексті мети та завдань оволодіння образотворчим мистецтвом. Виявлено умови ефективного застосування загальнодидактичних методів навчання в системі художньої освіти.*

Ключові слова: *загальнодидактичні методи навчання, класифікація методів навчання, професійна підготовка майбутніх художників, методика навчання у вищих навчальних закладах.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Інструментами реалізації змісту навчання образотворчого мистецтва є дидактичні методи, добір яких зумовлює результат освітнього процесу як ступінь досягнення конкретно означеної мети. Метод навчання – це спосіб взаємозумовленої, послідовної діяльності викладачів та студентів, спрямованої на реалізацію мети навчання й опанування відповідного змісту освіти.

Аналіз досліджень і публікацій із проблеми, виокремлення невирішених її частин. Сучасні науковці [1, 3, 4] класифікують методи навчання за різними

ознаками: за джерелом знань – словесні, наочні, практичні; за логікою навчального процесу – індуктивні, дедуктивні, аналітичні та синтетичні; за способом керування навчальною діяльністю – безпосередні або опосередковані; за відповідною стадією навчання – методи мотивації і стимулювання пізнавальних потреб, методи вивчення нового матеріалу, методи конкретизації й поглиблення знань, методи закріплення знань та вмінь, методи контролю й оцінювання результатів навчання.

Однією з найбільш продуктивних є класифікація за характером діяльності тих, кого навчають, їхньою внутрішньою активністю, ступенем самостійності та прояву творчих здібностей, запропонована І. Лернером та М. Скаткіним [3]. За цією класифікацією розрізняють такі методи: пояснювально-ілюстративний, за якого студентам пропонують «знання в готовому вигляді», що зручно для транслювання значної за обсягом інформації; репродуктивний, що передбачає опанування знань на основі зразків, приписів, а вміння є алгоритмічними за своєю сутністю; проблемний – формулюють пізнавальне завдання й пропонують ефективні способи його виконання; частково-пошуковий або евристичний, що полягає в організації самостійного пошуку студентами шляхів для вирішення поставленої пізнавальної проблеми; дослідницький метод, за яким усі стадії пізнання від формулювання проблеми, аналізу джерел, добору інструментів для розв'язання задач і до отримання конкретного результату є ініціативою студентів, що наближає їх до методів наукового пошуку.

Мета статті полягає в групуванні провідних дидактичних методів навчання на основі узагальнення наявних класифікацій із урахуванням особливостей опанування образотворчого мистецтва у вищих навчальних закладах.

Виклад основного матеріалу дослідження. *Інформаційно-рецептивні методи* навчання образотворчого мистецтва дають змогу сформувати у студентів базові художні знання і вміння, забезпечити їх поінформованість для успішного орієнтування в мистецькій діяльності в результаті сприймання та опанування майбутніми фахівцями «готової» інформації.

Ресурсна основа таких методів – підручники й навчальні посібники, інтернет-джерела, музейні та виставкові експозиції, конспекти, навчальні презентації, медіа-засоби, моделі, макети тощо.

Основою *методу викладання*, який полягає в усному описовому монолозі педагога щодо певної складової навчального матеріалу, є слово. Викладання буває розповідним, пояснювально-ілюстративним і образно-асоціативним. *Розповідне викладання* в навчанні образотворчого мистецтва, зазвичай, нетривале, застосовується у процесі засвоєння фактичного матеріалу, наприклад, з історії образотворчого мистецтва. Розповідне викладання ефективне на окремих етапах лекційного або практичного (лабораторного) заняття з образотворчого мистецтва: викладання-вступ налаштовує студентів на сприймання нового матеріалу, власне викладання розкриває зміст окремого фрагмента теми, викладання-висновок спрямоване на підбивання підсумків заняття та узагальнення вивченого.

Пояснювально-ілюстративне викладання, зазвичай, більш тривале, ніж розповідне, характеризується інформаційною ємністю, високим ступенем складності логічних побудов і узагальнень. Провідною формою реалізації цього методу є пояснювально-ілюстративна лекція з попередньо визначеним планом, послідовністю в репрезентації навчального матеріалу, грамотним добором ілюстрацій, переконливими прикладами,

логічними короткими проміжними висновками й узагальненнями, що разом із лекцією-екскурсією переважає в опануванні курсів академічного рисунка та живопису, скульптури, композиції, а також лекція-екскурсія.

Образно-асоціативне викладання ґрунтується на використанні наочності. Основна методу – опорний сигнал – це асоціативний образ, спрямований на миттєве відновлення відомостей у свідомості студентів. Такими опорними сигналами, зазвичай, є символи, піктограми, кольори, гротескні форми, слова, елементи графічного зображення, що заміщують невеликі за обсягом інформаційні блоки. У практиці образотворчого мистецтва розрізняють два різновиди методу образно-асоціативного викладання – опорний конспект і компакт. Основною формою реалізації методу образно-асоціативного викладання є лекція-візуалізація. У методиці навчання образотворчого мистецтва такі лекції мають найбільший ефект під час викладу великого обсягу фактичних знань, наприклад, на етапі опанування жанрів, художніх засобів, технік, а також технологій образотворчого мистецтва.

До наочних інформаційно-рецептивних методів відносяться демонстрування й ілюстрування. *Метод демонстрування* передбачає відображення процесів і явищ за допомогою приладів, установок, дослідів, навчальних медіа-матеріалів. У навчанні образотворчого мистецтва, наприклад, використовують гіпсові моделі для відображення розподілу світла й тіні на поверхні, дротяні – для демонстрування перспективних скорочень, відеофрагменти майстер-класів відомих майстрів мистецтва тощо. *Метод ілюстрування* ґрунтується на використанні репродукцій, слайдів, плакатів, таблиць, схем, зображень на дошці крейдою або на інтерактивній

дошці. Так, викладач демонструє студентам репродукції академічного рисунка двох майстрів, пропонуючи зробити самостійні висновки щодо особливостей лінійного й тонального зображення. Особливістю застосування методів демонстрування та ілюстрування є їх поєднання зі словесними методами навчання й обговорення результатів спостереження. Основною формою реалізації цих методів є лекція-презентація.

Практичним інформаційно-рецептивним методом є *метод роботи з інформаційним текстом*, сутність якого полягає в організації самостійної роботи студентів із підручником та іншими джерелами інформації. Виокремлюють два основні види цього методу – із безпосереднім або опосередкованим керуванням викладача. Викладач може запропонувати студентам самостійно ознайомитися із листами, щоденниковими записами та книгами видатних митців із метою вивчення їхнього досвіду художньої творчості, здійснити добір репродукції творів майстрів певного стилю або напрямку, знайти відповідники та джерела для створення художнього образу або стилізації на заняттях із композиції тощо. Основна форма реалізації цього методу – це самостійна робота студентів із підручником або інтернет-джерелами.

Інструктивно-репродуктивні методи навчання з образотворчого мистецтва є значущими для опанування академічної школи образотворчого мистецтва, оскільки дають змогу сформувати в студентів готовність до художньої діяльності на основі репродуктивного відтворення усталених її способів шляхом опанування запропонованого педагогом алгоритму. Ресурсною основою цих методів слугують інструкції, приписи, зразки виконання, технологічні карти тощо.

До словесних інструктивно-репродуктивних методів

навчання належать репродуктивна бесіда та інструктаж. *Репродуктивна бесіда* – це спосіб організації навчальної діяльності студентів із використанням системи запитань. Створення проблемної ситуації у формі питань (основних, додаткових і навідних), обговорення та коригування відповідей, формулювання висновків під час бесіди дадуть змогу студентам самостійно зробити висновки щодо використання різних типів графічних штрихів для відображення фактури предметів. Основною формою реалізації методу репродуктивної бесіди є семінарське заняття.

Метод інструктажу застосовується в навчанні образотворчого мистецтва з метою пояснення студентам призначенння певних художніх прийомів і технологій, послідовності операцій, умов ефективного використання в прикладній діяльності, надання засобів самоконтролю художнього процесу. В основі інструктажу лежить орієнтовна основа дії у вигляді презентації завдання, пояснення, пропонування зразка, ознайомлення з правилами, інструктування.

Вступний інструктаж на заняттях із образотворчого мистецтва передбачає ознайомлення студентів із навчальним завданням, його змістом і вимогами до художньої довершеності результату, роз'яснення правил виконання, технологічної послідовності роботи, попередження про можливі труднощі й типові помилки, про умови безпеки праці (наприклад, при оволодінні процесами хімічного травлення під час графічних робіт). Поточний інструктаж полягає в індивідуальній корекції роботи студентів під час спостереження за її перебігом, виявленні типових недоліків або творчих досягнень. Прикінцевий інструктаж передбачає підбиття підсумків, оцінювання результатів, ступеня самостійності творчих робіт, сформованості художніх умінь, визначення

творчих перспектив. За формою розрізняють усний інструктаж із використанням вербальних прийомів навчання та письмовий із застосуванням інструктивно-методичних документів (наприклад, рецептів виготовлення художніх матеріалів, послідовності накладання ґрунтів та шарів фарби, виконання скульптурних зліпків і відливків тощо), наочним на основі технологічних, технологічно-операційних карт (наприклад, типова послідовність стадій виконання живопису складного натюрморту з колірною домінантою або зображення гіпсової моделі голови тощо), змішаним. Основною формою реалізації цього методу є лабораторне заняття.

До практичних інструктивно-репродуктивних методів навчання належать методи вправ і лабораторного практикуму. *Метод вправ* полягає в багаторазовому повторенні будь-яких дій із метою формування або вдосконалення певного вміння або навички. Зазвичай, на заняттях з образотворчого мистецтва застосовують індивідуальні вправи, вправи за зразком і варіативні вправи (наприклад, на заняттях із композиції вправи на стилізування зображення, на абстрактні асоціації, на перетворення площинної композиції в об'ємну та інші). Основною формою реалізації методу вправ є тренувальні вправи на лабораторних заняттях з образотворчих дисциплін.

Метою *методу лабораторного практикуму* є закріплення та узагальнення знань на основі підтвердження закономірностей і правил у практичній діяльності, а також формування в студентів умінь і навичок працювати з приладами й технічними засобами. Особливість методу полягає в докладному уявленні про мету роботи, порядок її виконання, опрацювання результатів за певним алгоритмом, використання усного

чи письмового звіту. Метод лабораторного практикуму застосовується на заняттях із технологій образотворчого мистецтва, графічних і скульптурних технік.

Продуктивні (проблемно-пошукові) методи навчання образотворчого мистецтва дають змогу сформувати в студента досвід творчої діяльності, художній тип мислення, його готовність до креативного перетворення оточуючої дійсності, успішну професіоналізацію та соціалізацію на основі вирішення проблемних і творчих завдань у процесі активного творчого пізнання. Ресурсною основою цих методів є додаткова література, альтернативні джерела інформації, реальні художні проекти, виставкова діяльність тощо.

До словесних продуктивних методів навчання образотворчого мистецтва належать: метод проблемного викладання, персоніфікованого викладання, евристичної бесіди та дискусії. *Метод проблемного викладання* – це усний монолог педагога, який підсилює пізнавальну активність студентів за допомогою створення проблемної ситуації з аргументованим і доказовим пошуком шляхів її розв'язання. За влучним висловом А. Вербицького [2] проблемне викладання навчального матеріалу є внутрішнім діалогом з аудиторією, що можливий за умов позиції викладача як співрозмовника, який презентує свій досвід, визнає права студента на власну думку, обговорення різних поглядів на ситуацію, доказовості висловлених міркувань, формулювання проблемних питань і активних відповідей на них. Проблемне викладання має найбільший ефект при ознайомленні студентів-художників з основами композиційного пошуку. Основною формою реалізації методу проблемного викладання є проблемна лекція.

Метод персоніфікованого викладання полягає в монологічній репрезентації викладачем навчальної

інформації за персональними заявками студентів. На першому етапі викладач формулює тему і пропонує студентам підготувати йому протягом двох-трьох хвилин запитання до теми, що активізує певний багаж знань слухачів. Основний етап персоніфікованого викладання полягає в тому, що на основі поданих студентами запитань та з урахуванням їхніх побажань викладач створює план викладання, у процесі викладання постійно звертається до авторів запитань як суб'єктів навчання. З метою виявлення кола інтересів і потреб слухачів метод персоніфікованого викладання ефективний на початку вивчення курсів образотворчого мистецтва, а також по їх завершенні як засіб реалізації зворотного зв'язку. Формою реалізації методу персоніфікованого викладання є лекція-прес-конференція.

Метод евристичної бесіди є способом організації навчальної діяльності викладача та студентів у формі запитань-відповідей. При цьому питання, поставлені викладачем, мають проблемний характер, а відповідь у вигляді висловлення припущень і обґрунтованих доказів стає результатом їхнього спільного пізнавального пошуку. Основними типами питань для евристичної бесіди можуть бути пошукові (Хто? Що? Де? Коли?), аналітичні (Чому? Як?), гіпотетичні (Що? Якщо?), діяльнісні (Що зробите й чому?), прогностичні (Що відбудеться?), узагальнювальні (Які висновки?). Цей метод, зазвичай, реалізується у формі семінарських занять з образотворчого мистецтва.

З метою інтенсифікації процесу ухвалення рішення в групі через зіставлення різних точок зору *метод дискусії* є способом організації навчальної діяльності викладачів та студентів на основі активного їх залучення до колективного діалогу. Дискусія як колективне

обговорення проблеми, спрямована на досягнення певної спільної думки про неї, дає змогу навчити студентів висловлювати свої думки й відстоювати їх, розуміти та поважати іншу позицію.

Дискусії на заняттях з образотворчого мистецтва можуть бути різних типів – спонтанна, непідвладна жодним правилам гри, або контрольована, що ґрунтується на праві ведучого втручатися в її процес. Ефективною формою реалізації методу дискусії є семінарські заняття, особливо з проблем сучасного мистецтва.

До практичних продуктивних методів належать дослідницький метод, навчання в співпраці, метод кейсів, метод проектів. *Дослідницький метод* ґрунтується на самостійності навчальної діяльності студентів, які формулюють проблему, висувають припущення та віднаходять шляхи її розв'язання. Основними видами дослідницького методу є проблемно-пошукові вправи та експеримент. *Проблемно-пошукові вправи* — це спосіб навчальної діяльності, спрямований на самостійне без попереднього інструктування вирішення практичних завдань, запропонованих викладачем. У процесі виконання цих вправ відбувається оволодіння новими знаннями й уміннями, що переносяться в нестандартну ситуацію. До таких у навчанні образотворчого мистецтва належать вправи на компонування та колористичне вирішення художнього твору. *Експеримент* дає змогу студентам самостійно виявити закони, закономірності і правила досліджуваного явища. У навчанні образотворчого мистецтва експеримент застосовується в навчанні кольорознавства з метою дослідження явищ взаємодії кольорів.

Метод навчання в співпраці є способом організації

навчальної діяльності, спрямованим на досягнення групових цілей та успіху групи в результаті самостійної роботи кожного її члена. Він ґрунтується на таких засадах: одна нагорода та оцінка для всіх, персональна відповідальність кожного члена групи за спільний успіх, рівні можливості студентів, взаємодопомога членів групи, спільна навчальна і творча діяльність. Зазвичай, студенти об'єднуються в групи для роботи над навчальним матеріалом або творчим завданням, що складається із фрагментів. У навчанні образотворчого мистецтва метод навчання в співпраці ефективний як один зі способів опанування студентами теоретичного матеріалу, а також для оволодіння ними новими техніками й технологіями сучасної творчості, наприклад, на майстер-класах.

Метод кейсів (Case study) або метод аналізу ситуацій – це спосіб організації навчальної діяльності студентів, який дає їм змогу ухвалювати самостійне рішення за зовнішніми ознаками, обставинами та умовами. Його суть полягає в осмисленні реальної життєвої ситуації, що відображає практичну проблему й актуалізує увесь комплекс фахових знань та вмінь. Правильний кейс має відображати реальну проблему, бути майстерно репрезентованою історією, описувати драматичну ситуацію, розповідати про конкретних осіб, містити необхідну інформацію, бути лаконічним (мінікейс – 1-2 сторінки). Основні етапи роботи над кейсом: вступне слово викладача і формулювання ним основних питань, розподіл студентів на малі групи й організація роботи в них, визначення доповідачів, презентація рішень малих груп, організація загальної дискусії, узагальнювальний виступ викладача, його аналіз ситуації, оцінка участі студентів (володіння категоріальним апаратом, уміння логічно мислити,

пропозиція альтернативного розв'язання і визначеного плану дій тощо).

Кейсовий метод спирається на індивідуальний підхід у навчанні, надання максимальної свободи, концентроване репрезентування теорії, забезпечення наочністю, можливість активної кооперації викладача та студентів, формування навичок самоменеджменту. Формою реалізації методу кейсів в навчанні образотворчого мистецтва є художньо-проектне або управлінське завдання, вміння вирішувати яке сприяє формуванню в майбутніх художників системної основи для художніх знань, умінь і навичок, розвиткові системного мислення та здатності ухвалювати рішення, ініціативності й самостійності, конструктивності й умінню працювати з інформацією, комунікабельності та готовності до змін, виводить їх на шлях саморозвитку й самореалізації, підвищує творчий потенціал особистості.

Метод проектів є способом організації навчальної діяльності, спрямованої на розв'язання особистісно значущої для студентів проблеми, оформленої у вигляді певного кінцевого продукту. Важливе значення при цьому належить організації проектної діяльності щодо розв'язання проблеми і практичному застосуванню результатів. У навчанні образотворчого мистецтва проекти можуть активно застосовуватися в навчанні монументального живопису (проектування оформлення дитячого садка, студентського клубу тощо), оформленню книги (проекти видань дитячої книги тощо), скульптури (проектування пам'ятників тощо). Основними вимогами до проектів з образотворчого мистецтва є формулювання значущого творчого завдання, художня і практична вагомість результатів, структурування етапів виконання творчого завдання з визначеними результатами, оволодіння новими

техніками й технологіями образотворчості. Вагоме місце при виконанні завдань проекту належить наставницькій позиції викладача й самостійній творчій діяльності студентів.

Висновки дослідження і перспективи подальших розвідок з напряму. Отже, загальнодидактичні методи навчання ефективні в процесі викладання дисциплін образотворчого циклу за умов чіткого цілепокладання в організації навчального процесу, визначення рівня готовності студентів до нього, обґрунтованості добіру ефективних методичних прийомів, особистісної орієнтації стилю викладання, узагальнення власних практичних спостережень, аналізу результатів прикладного застосування різноваріантних методів, спрямування їх на перспективи професійного зростання майбутніх художників.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондар В. І. Дидактика / В. І. Бондар. – Київ : Либідь, 2005. – 264 с.

2. Вербицкий А. А. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход / А. А. Вербицкий. – Москва : Высшая школа, 1991. – 207 с.

3. Лернер И. Я. Дидактические основы методов обучения / И. Я. Лернер. – Москва : Педагогика, 1981. – 186 с.

4. Сисоєва С. О. Інтерактивні технології / С. О. Сисоєва. – Київ : 2011. – 263 с.

REFERENCES

1. Bondar, V. I. (2005). Dydaktyka – Kyiv : Lybid, 2005. – 264 s.

2. Verbytskyy, A. A. (1991). Aktyvnoe obuchenye v vыsshey shkole: kontekstnыy podkhod / A. A. Verbytskyy. – Moskva : Vыsshaya shkola, 1991. – 207 s.

3. Lerner, Y. Ya. (1981). Dydaktycheskye osnovы metodov obuchenyya – Moskva : Pedahohyka, 1981. – 186 s.

4. Sysoyeva, S. O. (2011). Interaktyvni tekhnolohiyi. – Kyiv : 2011. – 263 s.

Shevniuk Elena. GENERAL DIDACTIC METHODS IN TEACHING FINE ARTS IN HIGHER EDUCATION SYSTEM

Summary. *In the article classified didactic learning methods with the considering of professional preparation of future artists in the higher education system. Didactic methods studied in the context of learning objectives and tasks of fine arts. Revealed effective terms of application didactic methods of teaching in the system of higher art education.*

Keywords: *didactic methods of teaching, classification of learning methods, professional preparation of future artists, methods of teaching in the higher education institutions.*

Шевнюк Елена. ОБЩЕДИДАКТИЧЕСКИЕ МЕТОДЫ В ОБУЧЕНИИ ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОГО ИСКУССТВА В СИСТЕМЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

Аннотация. *В статье классифицированы дидактические методы обучения с учетом профессиональной подготовки будущих художников в высших учебных заведениях. Общедидактические методы обучения рассмотрены в контексте целей и задач обучения изобразительному искусству. Выявлены условия эффективного применения общедидактических*

методов обучения в системе художественного образования.

Ключевые слова: *дидактические методы обучения, классификация методов обучения, профессиональная подготовка будущих художников, методика обучения в высших учебных заведениях.*

УДК 371:7:37.096:001.82

Год Борис,
д-р пед. наук, професор,
зав. кафедри всесвітньої історії
та методики викладання історії
Полтавського НПУ ім В. Г. Короленка

ПОЛІКУЛЬТУРНИЙ ПІДХІД У СУЧАСНІЙ МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ: МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Анотація. *У статті схарактеризовано методологічні орієнтири впровадження полікультурного підходу в сучасній мистецькій освіті. Доведено, що у контексті подолання аксіокультурної кризи полікультурний підхід у мистецькій освіті дозволяє долучитися до мистецького досвіду світової теорії і практики, сприяє кристалізації наукових традицій опанування різних мистецтв шляхом опанування надбань європейських, слов'янських культур. З'ясовано, що ідеї полікультурного підходу, які сформувались в історичній ретроспективі, реалізуються через аксіологічне ставлення до мистецьких традицій різних народів, оновлення змісту мистецької освіти, застосування інноваційних форм і*